

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติด และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อ
พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย
**The Factors of the Narcotics Attitudes on Knowledge and Social Environment
That Effect for Students Risk Behaviors on Narcotic in Colleges Nongkhai**

กัลยาณี ปุณขันธ์ (MRS. Kalyanee Poonakun)*

วัลภา สบายยิ่ง (Dr.Wunlapa Sabaiying)**

นิรนาท แสนสา (Dr. Neeranat Sansa) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย และ 4) ศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบ รวมทั้งผ่านการหาค่าความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.761 สำหรับกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 355 คน ได้มาโดยใช้สุตร ยามาเน่ และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) เจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) อำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 40.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ เจตคติ ความรู้ สภาพแวดล้อม พฤติกรรมเสี่ยง ยาเสพติด

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the relationship between attitude toward narcotics and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province; (2) to study the relationship between knowledge of narcotics and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province; (3) to study the relationship between social environment and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province; and (4) to study the power to predict narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province using the factors of attitude toward narcotics, knowledge of narcotics, and social environment as the combined predictors.

This study was Correlational Research using questionnaires which passed pretest of both validity check and reliability check at 0.761 level. The research sample size of 355 vocational certificate students was determined based on Yamane's sample size formula, and obtained by multi-stage sampling. Data were statistically analyzed using the frequency the percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation, and multiple regression analysis.

Research findings revealed that (1) the relationship between attitude toward narcotics and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province was positive and at the low level, which was significant at the .01 level; (2) the relationship between knowledge of narcotics and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province was negative and at the low level, which was significant at the .01 level; (3) the relationship between social environment and narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province was positive and at the moderate level, which was significant at the .01 level; and (4) the three factors of attitude toward narcotics, knowledge of narcotics, and social environment could be combined to predict narcotics risk behaviors of vocational certificate students in Nong Khai province by 40.2 percent, which was significant at the .01 level.

Keywords Attitude, Knowledge, Social environment, Risk behavior, Narcotics

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ปัญหาสุขภาพจิตเป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกคนทุกฝ่ายต้องให้ความสนใจในการป้องกันแก้ไข เพราะจากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านความมั่นคง โดยเฉพาะนักศึกษาซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หากมีเจตคติต่อสุขภาพจิตในทางที่ไม่ถูกต้อง มีความรู้ด้านสุขภาพจิตต่ำ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ใกล้ชิดกับสุขภาพจิต ย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพจิตได้มากขึ้น ปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรง และเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข คือ ปัญหาสุขภาพจิต การแพร่ระบาดของสุขภาพจิตเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป้าหมายมุ่งทำลายประเทศและประชาชนในชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ถือว่าเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ในปัจจุบันสถานการณ์สุขภาพจิตยังคงมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น จากคำสังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามสุขภาพจิต ที่ 7/2554 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็ง ชะนะสุขภาพจิตยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ที่สำคัญ ดังนี้ 1) **ร้วชายแดน** มีการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุขภาพจิตตามแนวชายแดน 2) **ร้วชุมชน** มีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและชุมชน 3) **ร้วสังคม** มีการดำเนินการขจัดปัจจัยลบโดยการออกตรวจสถานบันเทิง สถานบริการ หอพัก ที่อาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกมหรืออินเทอร์เน็ต โดยการใช้มาตรการป้องปรามทางสังคม 4) **ร้วโรงเรียน** โรงเรียนหรือสถานศึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียน นักศึกษา 5) **ร้วครอบครัว** ดำเนินการจัดตั้งกลไกด้านการสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในหมู่บ้านและชุมชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามสุขภาพจิต ได้เน้นย้ำการทำงาน โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ให้จังหวัดร่วมกันเป็นหน่วยงานหลัก ในการรณรงค์สร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตและการใช้ยาในทางที่ผิด โดยจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อนำเสนอในครั้งต่อไป และให้ทุกจังหวัดทุกอำเภอ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับการชักชวนผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา ให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย ในการลดปัญหาการแพร่ระบาดของสุขภาพจิตตามปฏิบัติการ รวมทั้งจะต้องให้ความสำคัญกับการติดตาม ฟันฟู ช่วยเหลือโดยใช้บทบาทของครอบครัว ชุมชน และสังคม (สำนักงานป้องกันและปราบปรามสุขภาพจิต, 2554 : 10)

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดลำน้ำโขงตลอดแนวชายแดน เป็นเส้นทางขนานยาข้ามมายังพื้นที่ตอนในของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อดิสร งามจิตสุขศรี, 2553: 26) และเข้าเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีการแพร่ระบาดและการเสพยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดแผนปฏิบัติการรวมพลังประชาไทย พันธยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ภายใต้แนวคิด ทำความดีตามคำพ่อ โดยน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่างๆ คือ **“ให้ทำความดี มีความเพียร การเอาชนะใจตน มีความซื่อสัตย์ ซึ่งความดีเหล่านี้จะเป็นเกราะอันแข็งแกร่งที่จะช่วยให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ห่างไกลยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน”** และยังได้ขอความร่วมมือประชาชน ทุกภาคส่วนเฝ้าระวังสอดส่อง สักกกันและให้ข้อมูลข่าวสารกับทางราชการตลอดจนให้โอกาสกับผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านกระบวนการบำบัด ได้กลับมามีชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข (ข่าวจาก หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับ วันที่ 26 มิถุนายน 2555) ในอนาคตอันใกล้ (พ.ศ. 2558) ได้มีการรวมกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านเป็นสมาคมอาเซียน(ASEAN) ซึ่งการติดต่อระหว่างประเทศจะง่ายและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ทำให้เป็นโอกาสและช่องทางที่ทำให้ยาเสพติดหลุดลอด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

เข้ามาได้ง่ายเช่นกัน จากปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงของยาเสพติดและแนวโน้มผู้ติดยาเสพติดข้างต้น พบว่ามีความรุนแรงมากขึ้นมีแนวโน้มจำนวนมากขึ้นและกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญคือนักศึกษา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญเป็นอนาคตของชาติในการพัฒนาต่อไปและจังหวัดหนองคายอยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงในการนำเข้ายาเสพติดที่สำคัญแห่งหนึ่งเนื่องจากภูมิประเทศที่อู้งามฝั่งแม่น้ำโขงติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่ง่ายต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติดหรือสิ่งผิดกฎหมายต่างๆ เกษณี แก้วสุวรรณ และพิงพิศ โพธิ์กระจำ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ 2) การอบรมเลี้ยงดูและ 3) ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง พงศ์ศักดิ์ เชื้อนรอบเขต (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคือ 1) การมีส่วนร่วมในด้านครอบครัว อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 2) การมีส่วนร่วมในด้านโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และ 3) การมีส่วนร่วมในด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 ไพญุส สุวรรณวารี (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุน้อยกว่า 15 ปี กำลังศึกษาอยู่ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ่อแม่อยู่ด้วยกัน และมีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย สถานศึกษา สาเหตุของปัญหาการใช้ยาเสพติด เกิดจากการอยากทดลอง การทดลองใช้ยาเสพติดเพียงครั้งเดียวหรือการใช้สารเสพติดเพียงเล็กน้อยอาจเป็นต้นเหตุให้ติดยาเสพติดได้ การสูบบุหรี่หรือดื่มสุราอาจเป็นต้นเหตุ ให้เสพยาเสพติดประเภทอื่น ผู้ใช้ยาเสพติดเป็นที่รังเกียจของสังคม ยาเสพติดทำให้ร่างกายและสังคมเสื่อมโทรม ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลและสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกับความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความเพียงพอระหว่างรายรับกับรายจ่าย และสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกัน และการแก้ไขปัญหายาเสพติด จากข้อความดังกล่าว เห็นได้ว่าเจตคติของคนเรามีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคตินั้น ถ้าเรามีเจตคติทางบวกมาเป็นเวลาช้านานแล้ว พฤติกรรม หรือความคิดของเราย่อมสอดคล้องกับเจตคตินั้น เจตคติเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากบุคคลเกิดการเรียนรู้ ได้แก่อาจได้รับการเสริมแรง การถูกลงโทษ หรืออาจเกิดจากความคิด ความรู้ ความเข้าใจ เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม การเลียนแบบ ย่อมที่จะมีเจตคติตามผู้อื่นตามที่สังคมกำหนด เพื่อให้สังคมยอมรับว่าเป็นสมาชิกหนึ่งของสังคม ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในปัญหาดังกล่าวจึงมีความสนใจมุ่งศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย ปัจจัยใดที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาในกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มอื่นในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงได้ในอนาคต

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้าน ยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติด และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา พ.ศ. 2556 จำนวน 3,150 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) เจตคติต่อยาเสพติด (3) ความรู้ด้านยาเสพติด (4) สภาพแวดล้อมทางสังคม และ(5) พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย ซึ่งได้นำไปทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้ได้ค่าความเที่ยง ผลการทดลองใช้ปรากฏว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.761 แบ่งออกเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อยาเสพติด มีความเที่ยง เท่ากับ 0.771 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านยาเสพติด มีความเที่ยง เท่ากับ 0.594 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความเที่ยง เท่ากับ 0.78 และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด มีความเที่ยง เท่ากับ 0.898

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 1-ปวช. 3 จำนวน 355 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด จัดลงรหัส

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติพื้นฐานแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้านข้อมูลส่วนบุคคล เจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติด สิ่งแวดล้อมทางสังคม และพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นในด้านต่างๆ กับตัวแปรตาม คือ เจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติด และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่มีผลกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) วิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (The Coefficient of Multiple Correlation) ระหว่างตัวแปรเกณฑ์ และตัวแปรพยากรณ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรเกณฑ์ และตัวแปรพยากรณ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างตัวแปรเกณฑ์ และตัวแปรพยากรณ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย การแปลผลระดับของความสัมพันธ์ (r) อิงเกณฑ์ของ Hinkle D. E. (1998, p.118) ดังนี้ r มีค่า .90 – 1.00 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก, r มีค่า .70 – .90 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับสูง, r มีค่า .50 – .70 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง, r มีค่า .30 – .50 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ และ r มีค่า .00 – .30 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

สรุปผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r = .402$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เจตคติต่อยาเสพติดด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ เจตคติต่อยาเสพติดด้านความคิด และเจตคติต่อยาเสพติดด้านความรู้สึกตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด ($n = 355$)

ปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)	P-value	แปลผลระดับความสัมพันธ์
	พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด		
เจตคติต่อยาเสพติดด้านความคิด	.294	.000	ต่ำ
เจตคติต่อยาเสพติดด้านความรู้สึก	.244	.000	ต่ำ
เจตคติต่อยาเสพติดด้านพฤติกรรม	.309	.000	ต่ำ
รวมทั้ง 3 ด้าน	.402	.000	ต่ำ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ในระดับต่ำ ($r = -.358$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องสาเหตุของการติดยาเสพติดมี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ ระดับความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องโทษของยาเสพติด และระดับความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องประเภทของยาเสพติดมีความสัมพันธ์ทางบวก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด (n = 355)

ปัจจัยด้านความรู้ด้านยาเสพติด	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน(r) พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด	P-value	แปลผลระดับ ความสัมพันธ์
ความรู้ด้านยาเสพติดเรื่อง ประเภทของยาเสพติด	.142	.000	ต่ำ
ความรู้ด้านยาเสพติดเรื่อง โทษของยาเสพติด	-.327	.000	ต่ำ
ความรู้ด้านยาเสพติดเรื่อง สาเหตุของการติดยาเสพติด	-.389	.000	ต่ำ
รวมทั้ง 3 เรื่อง	-.358	.000	ต่ำ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .583$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านเพื่อน และสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านครอบครัว ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด (n = 355)

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน(r) พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด	P-value	แปลผลระดับ ความสัมพันธ์
สภาพแวดล้อมทางสังคมด้าน ครอบครัว	.395	.000	ต่ำ
สภาพแวดล้อมทางสังคมด้าน เพื่อน	.453	.000	ต่ำ
สภาพแวดล้อมทางสังคมด้าน สถานศึกษา	.560	.000	ปานกลาง
รวมทั้ง 3 ด้าน	.583	.000	ปานกลาง

4. ศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

แวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 40.2 ($R^2 = 0.402$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง ที่ 4 ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์พหุคูณ เจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด

หมายเหตุ ตัวแปรพยากรณ์ (b, β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พยากรณ์ (SE_b) ค่าสถิติ t (t - value) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ (a) โดยการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด

ตัวแปร	b	SE_b	β	t (t - value)
สภาพแวดล้อมทางสังคม (E)	.491	.049	.483	10.116**
ความรู้ด้านยาเสพติด (K)	-.204	.400	-.222	-5.141**
เจตคติต่อยาเสพติด (A)	.128	.060	.103	2.135*
$a = 22.779$ $R = 0.634$ $R^2 = 0.402$ $SE_{est} = 6.77951$ $F = 78.801^{**}$ $** P < 0.01$ $* P < 0.05$				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่าอำนาจการทำนาย เท่ากับ ร้อยละ 40.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย เขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 22.779 + .491(E) - .204(K) + .128(A)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .483(Z_E) - .222(Z_K) + .10(Z_A)$$

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอำนาจการทำนาย สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากกว่าปัจจัยด้านความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องสาเหตุการติดยาเสพติด สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านเพื่อน เจตคติต่อยาเสพติดด้านความคิด สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านครอบครัว และความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องโทษของยาเสพติด ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายได้ร้อยละ 44.5 ($R^2 = .445$) ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง ที่ 5 ตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์พหุคูณ เจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมแต่ละด้านที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด

ตัวแปร	b	SE_b	β	t (t - value)
สภาพแวดล้อมทางสังคม (E_3) ด้านสถานศึกษา	.794	.125	.336	6.333**
ความรู้ด้านยาเสพติด (K_3)	-.374	.069	-.230	-5.396**

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

เรื่องสาเหตุการติดยาเสพติด					
สภาพแวดล้อมทางสังคม (E ₂)		.377	.129	.148	2.916**
ด้านเพื่อน					
เจตคติต่อยาเสพติด (A ₁)		.239	.117	.088	2.051*
ด้านความคิด					
สภาพแวดล้อมทางสังคม (E ₁)		.226	.115	.091	1.967*
ด้านครอบครัว					
ความรู้ด้านยาเสพติด (K ₂)		-.171	.063	-.118	-2.738**
เรื่องโทษของยาเสพติด					
a = 24.362	R = .667	R ² = .445	SE _{est} = 6.56267	F = 46.466**	** P < 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่ามีความสามารถในการทำนายเท่ากับ ร้อยละ 44.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคายเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 24.362 + .794(E_3) - .374(K_3) + .377(E_2) - .171(K_2) + .226(E_1) + .239(A_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .336(E_3) - .230(K_3) + .148(E_2) - .118(K_2) + .091(E_1) + .088(A_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

การที่ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางบวกนั้นอธิบายได้จากทฤษฎีของโรเจอร์ส(Roger, 1978: 208-209)(อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 122) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่าเป็นดัชนีว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร จันทำ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และทัศนคติต่อยาบ้า ในนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่พบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความแตกต่างพบว่าความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$) ส่วนทัศนคติต่อยาบ้าพบว่านักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติเชิงลบต่อยาบ้า โดยกลุ่มปกติมีทัศนคติเชิงลบมากกว่ากลุ่มอื่น และกลุ่มมีประสบการณ์มีทัศนคติเชิงลบต่อยาบ้ามากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า กลุ่มปกติกับกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มปกติกับกลุ่มมี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

ประสบการณ์มีทัศนคติต่อยาบ้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>.05$) ส่วนกลุ่มเสี่ยงกับกลุ่มมีประสบการณ์ มีทัศนคติต่อยาบ้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($P>.05$) การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการเสริมสร้างความรู้และการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ถูกต้องมีความจำเป็นในการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนและงานวิจัยของ พรภักดิ์ พานพิศ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า 1) นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง มีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับดี 2) นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา การอาศัยอยู่กับบิดามารดา สภาพครอบครัวและความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และเจตคติที่มีต่อยาเสพติด ตามลำดับที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

การที่ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางลบนั้นอธิบายได้จากทฤษฎีของBandura ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)(อ้างถึงใน ประทีป จินฉิ่ง, 2540: 95) เสนอว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก (Performance) หากแต่อาจเพียงแค่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ (Acquired) ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว แม้ว่าจะไม่มีการแสดงออกก็ตาม สรุปแนวคิดพื้นฐานของ Bandura ในเรื่องการเรียนรู้ได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล(Personal Factors) ซึ่งได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง ฯลฯ กับปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environmental Factor) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ จะมีลักษณะที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกันและกัน (Reciprocal Causation) 2) ในชีวิตจริงของมนุษย์ นอกจากจะได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม มนุษย์ก็มีอิทธิพลต่อสิ่งเร้าทั้งสำหรับตนเองและผู้อื่นด้วย นอกจากนี้มนุษย์มีความคิด ความเชื่อและความคาดหวัง ซึ่งจะมามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง 3) พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไม่ได้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่มีผลมาจากกระบวนการทางปัญญาดด้วย กล่าวคือ ถ้ากระบวนการทางปัญญาเปลี่ยน พฤติกรรมของบุคคลก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา หรือพฤติกรรมภายในไว้ 3 ประการ คือ การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) การกำกับตนเอง (Self-regulatory) และการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy)สอดคล้องกับนิรนาท แสนสา (2005-2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการเข้าสู่ยาบ้าของวัยรุ่น พบว่า การรับรู้ถึงอาการติดยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่น มีผลโดยตรงต่อการเข้าสู่การใช้น้ำยา และยาเสพติด อริญญาณี (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตน จากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ความรู้เรื่องยาบ้า การควบคุมตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 29.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

การที่ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายมีความสัมพันธ์ทางลบนั้นตามธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรองมาก การที่อยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนที่ใช้สารเสพติด ย่อมมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกชักจูงให้ใช้สารเสพติดต่างๆ วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่กล้าปฏิเสธเพื่อนเพราะกลัวเพื่อนไม่คบ หรือถูกเพื่อนทำร้าย หรือบางรายเพราะอยากให้เป็นเหมือนเพื่อนๆ เพื่อให้ได้รับการยอมรับ เมื่อลองแล้วเกิดความพอใจ และติดสารเสพติดเหล่านั้นไปสอดคล้องกับทฤษฎีของอีริกสัน (The Eight Stages of Psychosocial Development in Erikson) สิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพ (Physical) ทางสังคม (Social) ทางวัฒนธรรม (Cultural) และทางความคิด (Ideational) เข้ามามีอิทธิพลกับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนจรา ซึ่งส่งผลต่อความคิดริเริ่ม ความสามารถในการปรับตัว บุคลิกภาพและพฤติกรรมต่างๆ (Erik Homburger Erikson) มุมมองของอีริกสันเน้นพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมร่วมกัน นั่นคือ การเจริญเติบโตทางร่างกาย และสิ่งแวดล้อมจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจิตใจ และบุคลิกภาพ ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ในทำนองเดียวกันการพิจารณาให้ข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว เพื่อน และสถานศึกษาของนักศึกษา ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด เจตคติ และพฤติกรรมต่างๆ สอดคล้องกับ ประจัน มณีนิล และจิราภา วรเสียงสุข (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาหาสาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนและผลของยาเสพติด รวมทั้งทฤษฎีและมาตรการที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชน ส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมและชุมชน ที่เต็มไปด้วยยาเสพติดซึ่งหาซื้อขายกันได้ง่าย ปิยาพัทธ์ อริญาดี (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ความรู้เรื่องยาบ้า การควบคุมตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 29.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. อำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย

การที่ปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคายได้นั้น ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม รองลงมาคือด้านความรู้เรื่องยาเสพติด และเจตคติต่อยาเสพติดตามลำดับ อธิบายได้จากทฤษฎีของอีริกสัน กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพ (Physical) ทางสังคม (Social) ทางวัฒนธรรม (Cultural) และทางความคิด (Ideational) เข้ามามีอิทธิพลกับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนจรา ซึ่งส่งผลต่อความคิดริเริ่ม ความสามารถในการปรับตัว บุคลิกภาพและพฤติกรรมต่างๆ นั่นคือ การเจริญเติบโตทางร่างกาย และสิ่งแวดล้อมจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจิตใจ และบุคลิกภาพ ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวในสังคมซึ่งส่งผลให้สิ่งแวดล้อมด้านครอบครัว เพื่อน และสถานศึกษาของนักศึกษา ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด เจตคติ และทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ทั้งด้านดีหรือไม่ดีตามสภาพแวดล้อมที่สัมผัส ส่วนด้านความรู้เรื่องยาเสพติด Bandura ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) (อ้างถึงใน ประทีป จินฺง, 2540: 95) เสนอว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

ของการแสดงออก (Performance) หากแต่ถ้าเพียงแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ (Acquired) ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว แม้ว่าจะไม่มีการแสดงออกก็ตาม และพฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไม่ได้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่มีผลมาจากกระบวนการทางปัญญาด้วย และสุดท้ายโรเจอร์ส (Roger: 1978) (อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 122) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่า เป็นดัชนีว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ เห็นได้ว่าแนวคิดส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าสิ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมมาจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเราตลอดเวลา ส่งผลต่อความคิด ความรู้สึก ในมุมมองต่างๆ ความรู้เป็นส่วนประกอบหลักทำให้รู้ข้อควรหรือไม่ควรส่วนเจตคติเป็นปัจจัยสุดท้ายที่จะส่งผลถึงพฤติกรรมต่างๆ สิ่งที่ชอบแต่รู้ว่าผิดก็ต้องตัดใจ

ข้อเสนอแนะ

1.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้นปลูกฝังค่านิยมเห็นคุณค่าในตนเอง รักษาดี ไม่ทำร้ายชาติด้วยยาเสพติดและวัยรุ่นยุคใหม่ห่างไกลยาเสพติด และรู้สึกต่อต้าน รังเกียจผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อยาเสพติดด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากกว่าเจตคติด้านอื่นๆ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ยั่งยืน

1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านยาเสพติดกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ในระดับต่ำ ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดในชั้นเรียน หรือจัดอบรม ศึกษาดูงานให้ทราบถึงโทษหรือพิษภัยจากยาเสพติดให้ทราบถึงประเภทและสาเหตุของการติดยาเสพติดเพื่อให้มีความรู้เท่าทัน ไม่ถูกหลอกลวงให้ใช้ยาเสพติด โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องสาเหตุของการติดยาเสพติด เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านยาเสพติดเรื่องสาเหตุของการติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุด

1.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง เห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุดในกลุ่มปัจจัยที่ศึกษา จึงควรเน้นให้มีการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้เหมาะสม โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุด ควรเน้นจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้น่าอยู่ มีระบบการให้การปรึกษาให้ความช่วยเหลือหากนักศึกษามีปัญหาเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาในทางที่ผิดโดยใช้สารเสพติด รองลงมา คือสิ่งแวดล้อมทางสังคมด้านเพื่อน ควรจัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เพื่อนมีบทบาทในทางที่ถูกที่ควร ป้องกันการชักชวนจากเพื่อนให้ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด และสุดท้ายสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านครอบครัวควรมีการทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง การใส่ใจบุตรหลาน และแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

1.1.4 ศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย การศึกษาวิจัยพบว่าอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติดและสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด เท่ากับ ร้อยละ 40.2 และอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมทางสังคม รองลงมา คือ ระดับความรู้ด้านยาเสพติด และเจตคติต่อยาเสพติดตามลำดับ เห็นควรให้จัดสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ห่างไกลยาเสพติด เพิ่มพูนความรู้เรื่องยาเสพติด และสร้างเจตคติต่อต้านยาเสพติดให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย

1.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.2.1 การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยด้านเจตคติต่อยาเสพติด ความรู้ด้านยาเสพติด และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด เป็นการศึกษาแก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจังหวัดหนองคาย การศึกษาอยู่ในวงจำกัดจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ

1.2.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ลึกซึ้ง ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ และจากการสังเกตเพิ่มเติม

1.2.3 ควรมีการศึกษารายกรณี (Case Study) กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติดศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- เกศณี แก้วสุวรรณ และพิงพิศ โพธิ์กระจำ(2551) “การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี” ปรินญาณิพนธ์สารานุกรมสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สารานุกรมสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- นิรนาท แสนสา(2005-2007) “กระบวนการเข้าสู่ยาบ้าของวัยรุ่น” ปรินญาณิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประจัน มณีนิลและจิราภา วรเสียงสุข(2541) “สาเหตุและแรงจูงใจในการเสพยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้” มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- ประทีป จินี่(2540)การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปียาพัทธ์ อารีญาติ(2549) “พฤติกรรมป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย” ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พรภักดิ์ พานพิศ (2552) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันปัญหาเสพติดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- พยุหศักดิ์ เชื้อนรอบเขต (2553) “การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

- ของนักศึกษาอาชีวศึกษา : ศึกษารายกรณีวิทยาลัยเทคนิคพิจิตรและวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร”ปริญญา
นิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ไพบุลย์ สุวรรณวารี(2544) “ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ” ปริญญานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงาน ป.ป.ส. (มกราคม 2555) “รายงานการวิจัยการรณรงค์ปรับเจตคติการยอมรับผู้เคยเสพยาเสพติดกลับ
สู่สังคม ปี 2554 ของสำนักงาน ป.ป.ส.” โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อัมพร จันทำ(2544) “ความรู้และทัศนคติต่อยาบ้าในนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าแบบอิสระ
สาขารณศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Brenner C. An elementary textbook of psychoanalysis, rev ed. New York: Anchor Press, 1974.
- Hinkle, D.E, William, W. and Stephen G. J. **Applied Statistics for the Behavior Sciences**. 4th ed. New York :
Houghton Mifflin, 1998.

